

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felülső szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 23 K
Félévre ——— 14 K
Negyedévre ——— 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 112. szám.

Kedd, május 16.

Höfer mai jelentései. Orosz és délkeleti hadszintér.

Budapest, május 15. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Orosz és délkeleti hadszintér:

A helyzet változatlan

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Olasz hadszintér.

Budapest, május 15. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Olasz hadszintér:

Tegnap délután több szakaszon élénk tűzérési harc fejlődött ki. A harc ma is tovább tart.

Éjjel repülőink Monfalconenál az Adria-művekre, a cervignanoi pályaudvarra és egyéb katonai jelentőségű telepekre bombákat dobtak. Összes repülőgépeink sértetlenül tértek vissza.

San Martinótól nyugatra gyalogságunk kiverte az ellenséget előretolt árkaiból és több ellentámadást visszavert.

Az olaszoknak a Monte San Michele-től északra végrehajtott előretörései összeomlottak.

Görz városa este tűz alatt állott.

A tolmeini hídfőtől északra is csapataink több helyen behatoltak az olasz árkokba.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Bombáztuk Valonát.

Budapest, május 15. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Események a tengeren:

Tizenharmadikán délután egy tengerészeti repülőrajunk sikeresen bombázta Valona katonai telepét és a Sassano szigetét. Heves elhárító tüzelés dacára sértetlenül visszavonult.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német főhadiszállás jelentései. Nyugati hadszintér.

Budapest, május 15. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 15.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér:

A harcvonal több szakaszán mindkét oldalról élénk járőrharcok folytak.

Az ellenségnek Hulluchnál elfoglalt újabb állásunk visszahódítására irányuló kísérletet, amennyiben azok nem omlottak össze már tűzérsegiünk tüzeiben, közelharcban húsultak meg.

A Maas-menti harci területen a franciáknak a Mort Homme nyugati lejtőjén és a Caillet erdőnél intézett támadását könnyűszerrel visszavertük.

Keleti és balkán hadszintér.

Budapest, május 15. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 15.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti és balkánhadszintér:

Lényeges esemény nem történt.

Meghívó.

A Torontalmegyei községi és körjegyzők egylete által Nagybeeskereken a vármegye székházának közgyűlési termében 1916. évi május 27-én d. e. 11 órakor tartandó

rendes és egyuttal tisztújító közgyűlésére és ugyancsak május hó 27-ik napján d. e. 9 órakor az alispáni kisteremben tartandó

választmányi ülésre

az egylet összes tagjait, választmányát és tisztikarát tisztelettel meghívjuk.

Az egyleti tagok felkéretnek hátralékos és folyó évi tagsági díjaiknak Orsó Gáspár egyleti pénztárnoknak Bégaszentgyörgyre leendő elküldésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az egylet 1915. évi számadásának felülvizsgálata.
3. 1917. évi költségelőirányzat.
4. Az országos jegyzőegyletnek körirata a jegyzők fizetése 1%-ának a rókantak és hadiárvrák segélyezésére leendő átengedése iránt.
5. A Budapesten tartandó országos központi egyesületi közgyűlésre kiküldött-ségi tagok választása.
6. Az országos hadsegélyző bizottság megkeresése a „Könyvet a haretérre” akció támogatása iránt.
7. A vármegyei jegyzőegyesület felirata a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz a háboru folyamán elrendelt katonai intézkedések végrehajtása alkalmával szerzett tapasztalatokról.
8. Országos központi egyletnek körirata a társadalmi jótékonycélu gyűjtések egységesítése tárgyában.
9. Esetleg kellő időben beadott indítványok.
10. Általános tisztújítás.

Kelt Garabos, 1916. évi május hó 3-án.

Grandjean Géza
főjegyző.

Vihely Géza
egyl. elnök.

HIREK.

— **Katonai kitüntetés.** A hadseregparancsnokság Mayer Rudolf 29. gyalogezredbeli tart. zászlósnak, Mayer Rezső nyomdatulajdonos fiának az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a másodosztályú ezüst vitézségi érmet adományozta.

— **Adomány.** A bánlaci főszolgabíró 7 K 20 f adományt küldött a vöröskereszt javára.

— **Sztojanovits főszolgabíró üdvözlése.** Csenéről írják lapunknak: A napokban érkezett Sztojanovits Vazal újonnan megválasztott esenei főszolgabíró székhelyére, Csenére. Sztojanovits még Nagybeeskereken kérte járásának vezető embereit, hogy tekintsenek el minden zajosabb ünnepélyektől, mivel minden esendőben akarja járását elfoglalni. A köcsösek azonban nem akartak beletnyugodni abba, hogy ők köztisztviselő és közszeretben álló új főbírájukat ne üdvözljék, azért a vasúti állomáson összegyűltek a községi és hitközségi előjárók és amikor a vonat megállt, lelkesen megéljenczték az új főbírot. Majd megkérték, hogy szálljon ki a vonatból. Előbb Tódán Athanasz román, majd utána Grbics Borivoj szerb pap üdvözlötték magyar nyelven Sztojanovits főbírot és biztosították arról, hogy a köcsösek mindig a legnagyobb szeretettel fogják őt körülvenni. Sztojanovitsot a tisztelőnek

és szeretetnek eme spontán megnyilatkozása mélyen megindította és válaszában arra kérte a tisztelőket, hogy működjenek vele mindig karöltve, hogy együttes munkával minél több hasznos dolgot végezhesen a járás és így a hazajavára.

— **Pancsova város közgyűlése.** Pancsováról írják: Pancsova város törvényhatósági bizottsága br. Daniel Tibor főispán elnökle mellett a napokban tartotta ezévi II. rendes közgyűlését. A közgyűlésen a polgármesteri jelentést tudomásul vették s elhatározták, hogy a jelenleg uralkodó nehéz viszonyokat mérlegelve a költségvetést nem nyomtatják ki. Junius hó végéig az indemnitás megadatott. — Előadta a tanács a belügyminiszter leiratát, hogy a nem szoroson vett városi alkalmazottak nem részesíthetők háborus sevélyben. Ezek részére a város saját pénztára terhére fog háborus segélyt folyósítani. Ezután a közigazgatási bizottságba megválasztották dr. Labancz Bélát és Steiner Jánost, a jogügyi bizottságba Gachal Jánost, a közbiztonsági bizottságba Fischgrund Oszkárt, a nyugdíjbizottságba Karner Jánost, a hadikárokat megállapító elsőfokú bizottságba Boltizár József. Árvaszéki kültagul megválasztott Bach Mór. A kevevárai halászlati kirendeltség szervezésére vonatkozó tanácsai előterjesztést a közgyűlés tudomásul vette s mivel ilven megszűről a kirendeltséget vezetni és ellenőrizni nem lehet, elhatározták, hogy egy szakértőt és egy ellenőrt fognak ott künn alkalmazni. A jégszükségletet, mivel azt a sörgyár jégyára fedezni fogja, a közgyűlés nem tartotta megokoltnak egy új gyár felállításával fedezni. A közgyűlés elhatározta, hogy a városi tisztviselők két háborus éve kétszeresen számítassék. A város a IV. hadiköltesőnre 236.000 K-t jegyzett. Több kisebb ügy letárgyalása után a közgyűlést a főispán berekesztette.

— **A nagyikindai vöröskereszt közgyűlése.** Nagyikindáról írják: A múlt héten tartotta a városháza emeleti nagytermében a helybeli vöröskereszt-egylet választmánya évi közgyűlését, melyen Majnuszki Lukács betegsége folytán báró Hauser Károly alelnök elnökölt. A közgyűlés első tárgyaként Vangyel Géza titkár terjesztette elő évi jelentését, amely a választmány buzgó és sikeres tevékenységéről ad számot. Miután a jelentést a közgyűlés egyhangú elismeréssel tudomásul vette, elfogadták a számadásokat és a költségvetést is. A tárgyszorozatot 3-ik pontjaként a választmányi tagok egyharmadát kisorsolta és a megjelölt választás folytán a választmány a következőkből alakult meg: Bakovlyev Eugenia, Feigl Gusztávné, Fischer Félixné, Hauser Ignácné, Jeszenszky Ignácné, Kajtár Jenőné (alelnök), dr. Kikindai Gyözőné, dr. Kresmery Károlyné, özv. Lombay Imréné, Lujanovits Szidónia, Manojlovits Istvánné, Messinger Hugóné, Neumann Ferencné, özv. Pacsu Döméné, Szabó Kázmérné, dr. Stefan Kristófné, Vangyel Gézáné, dr. Varró Ignácné, dr. Wolf Jakabné, dr. Zsiross Lajosné (elnök), Auguszti Miklós, Bogdan Márkó, Brenner Frigyes, dr. Deák Gyula, Dus Sándor, Fischer Félix, báró Hauser Károly (alelnök), Horváth Zoltán, Kajtár Jenő, Kálmán Ferenc, Kasztory János, Majnuszki Lukács (elnök), Müller József, dr. Müller Adolf, Radovits Koszta, Raesov Lehel, Szepesbélai Róth Gergely, dr. Rosenstein Mór, dr. Valovics Gyula, Vinczevidy Izsó. Végül több kisebb tárgy elintézésével a közgyűlés véget ért.

— **Szerbiába szóló üzleti utazások engedélyezése.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara közölte már, hogy a Szerbiába irányuló üzleti utazások engedélyezéséért nem közvetlenül a belgrádi es. és kir. utlevélhivatalhoz, hanem a m. kir. kereskedelmi muzeumhoz kell fordulni. Mivel a muzeum a folyamodók megbízhatósága és utazási céljai felől az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál tájékozik, az engedély gyorsabb elnyerése érdekében tanácsosnak látszik, ha az engedélyt kérő az utazása célját feltűn-

tető és a m. kir. muzeumhoz címzett folyamodását a kamaránál nyújtja be, amely véleményével a muzeumhoz továbbítja.

— **A tábori posták.** A kereskedelmi miniszter a tábori árumintaforgalomról a következő értesítést adta ki:

Áruminták az eddigi feltételekkel kizárólag csak a 6., 8., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 19., 19/II., 20., 22., 22/II., 22/III., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 78., 79., 80., 81., 83., 84., 85., 86., 87., 88., 89., 91., 92., 93., 94., 95., 98., 99., 100., 101., 102., 103., 104., 105., 106., 109., 110., 111., 112., 113., 115., 116., 116/II., 116/III., 118., 119., 123., 125., 126., 128., 129., 130., 132., 133., 137., 138., 139., 141., 142., 144., 145., 146., 148., 149., 153., 156., 157., 160., 162., 163., 164., 169., 171., 172., 173., 174., 176., 179., 180., 182., 185., 186., 188., 189., 190., 200., 202., 204., 206., 207., 208., 209., 210., 212., 213., 214., 215., 216., 217., 218., 219., 220., 221., 222., 223., 224., 225., 226., 227., 228., 230., 231., 233., 234., 236., 237., 238., 241., 242., 251., 253., 254., 264., 265., 274., 301., 301/II., 301/III., 302., 303., 304., 305., 306., 308., 309., 310., 311., 312., 313., 314., 317., 320., 321., 322., 323., 324., 325., 326., 327., 328., 329., 330., 331., 341., 350., 351., 351/II., 351/III., 352., 353., 355., 501., 502., 503., 505., 506., 507., 600., 601., 602., 603., 604., 605., 606., 607., 608., 609., 610., 611., 612., 613., 614., 615., 620., 630., számú tábori postákhoz és Szerajevóba küldhetők.

Színház, irodalom.

* **Frou—frou.** Mint valami álomlátás, úgy jelenik meg ma előttünk Frou—frou. Szemünk előtt elvonulnak a Nemzeti Színház nagy gárdájából Márkus Emma, Náday Mihályfi, Csillag Teréz, a régi francia drámák legkiválóbb személyesítői. Persze nehéz az összehasonlítás, de azért egy kis elnézéssel, szívesen látjuk ma is Frou-frou fölelevenítését meg nálunk is. Balláné Marton Erzsí Gilbert—Frou-frou szerepében, főleg a kis elkényeztetett célelőleányka ábrázolásánál finom, jellemző rajzot nyújt. Balla Kálmán Valreas grófja szintén gondos alakítás. Rásó Ida is találó vonásokkal játsza Louiset s igen jó Gáspár Jenő Pataki Ferenc foszforos tüzzel jelenik meg s kis szerepében néhány perc szípközéki előttünk Sartorys Henrit Korda Sándor játszotta, de a szerep nem neki való. A színház zsufolásig tele volt.

* **Balla Kálmán kapta ismét a soproni színházat.** Mint Sopronból jelentik, a városi tanács a színházat 1917 január—május véti időnyre egyhangulag ismét Balla Kálmánnak adta.

— **Szép Karolina.** Benedek Elek, a magyar ifjúság kedves írója e címmel írt mesét, a Jó Pajtás legújabb számába, egyike ez a legszebb magyar meséknek. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklakja legújabb számába ezenkívül Feleki Sándor, Fövenyessv János és Kordina Lili irtak verset, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör egyre érdekesebb kalandjait az olasz haretéren. Lakatos László Amerikáról mond el érdekes dolgokat, P. Ábrahám Ernő elbeszélést írt, Kozma Imre népmondát, Gyula bácsi mulatságos mókát. B. Indali

EGYETLEN CIKK,

mely több mint 10 év óta nem drágult meg: a valódi

Yes-szappan

Ára 1 korona 50 fillér.

Legtökéletesebb és legköllemesebb illatu pipere-szappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDER 1, 3, 5 korona dobozont, — YES KRÉM 3 korona tégelyenkiat,

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Diana gyógyszerháza

Budapest, Károly körút 5.

Etelka folytatja regényét, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala. Buda-

Az albánok.

— május 13.

Most, mikor csapataink, fiaink ott ének Albániában, kétszeresen érdekesek ennek az érdekes ősnépnek a viszonyai.

Az alább közöljük egy honvédszázados elbeszélését, akinek zászlóalja most Durazzóban fekszik. A százados végigküzdötte az egész szerb hadjáratot, résztvevett a Lovesen megostromlásában és elfoglalásában, végigvonult a fekete hegyek országán, megfordult Skutariban és San Giovanni di Meduában, ott volt az ő hős honvédekkel Durazzo alatt, kipörkölték emann az olaszokat és most ott pihen és öröközik a zászlóalja. Ő maga szabadságról jött haza szülei meglátogatására.

Elbeszélése során mindenekelőtt megállapította a százados, hogy az albánok a műveltség legalacsonyabb fokán állnak, ha ugyan egyáltalán műveltségnek nevezhető az az emberi ősalapot, amelyben az albánok még ma is élnek. Hogy ezt az állapotot érthetővé és érzékelhetővé tegye, hasonlított el: a mi cigányaink, még nomád életet élő cigányaink, tiszták és műveltek az albánokhoz képest. Feneketlen piszokban élnek és analfabéták csaknem kivétel nélkül. Ezzel szemben azonban találkozott nem messze Durazzótól, a hegyek között, egy albán katolikus pappal, aki Rómában végezte a teológiát és az anyanyelvén kívül szerbül és törökül, németül, olaszul és franciául beszélt. Rendkívül olvasott ember, aki úgy ismeri a világirodalmat, mintha mindig Rómában, Berlinben vagy Párisban élt volna. Azonban amellet ő maga műveli a földjét és a tenvere kéreges, mint a legdolgosabb paraszté. Ő maga süt, főz és mos magára, egymaga él a plébánia vihartépte házában. Műveli a földjét, keresztel, esket és temet, ebből áll a foglalkozása.

Mikor a százados megkérdezte tőle, miért nem mással végezteti a nehéz paraszti munkát és miért nem műveli a helyett inkább a népet, azt felelte ez a nagyműveltségű albán pap:

— Hogy képzelem, hogyan kényszeríthetném, vagy akár szép szerével is hogyan vehetném rá azt a népet arra, hogy megtanulja a betűvetést, amikor mindent, ami a legkevésbé is érinti azt a fogalmat, amelyet ők az abszolút szabadságról alkottak maguknak, gondolkodás nélkül elutasítanak.

Ebből kitetszik, hogy az albán nép kulturképességét illetőleg az albán pap távolról sem olyan optimista, mint amilyen boldogult József főhercegünk annak idején az ő cigányaival szemben volt.

A százados előadása szerint irni olvasni az albánok közül csak csak egyes mohamedán vallásuak tudnak. Azok is csak törökül.

Ha Albániáról van szó, utakról jóformán még beszélni sem lehet. A forgalom csaknem kizárólag kecsketaosta hegyi ösvényeken bonyolódik le. Kocsi vagy szekér egyáltalán nincs, hanem ló- vagy öszvérhátton szállítják Durazzóba. Tirenóba, Skutariba, ami eladni valóiunk akad. Az „eladni való” kifejezést alig hogy kimondta, mindjárt vissza is szivta a kapitány:

— Vagy mit is mondok, nem tartanak azok még ott, hogy pénz volna a csereközük. A legkezdetelegesebb csereforgalom divik náluk: árut adnak árúért. Kecské- vagy juhajtot, bőrt, kukoricát adnak cserébe dohányért, fegyverért, különféle szerszámokért, ruhanemükért.

Grujától Durazzóig öt napig is uton vannak az albán asszonyok, pedig mindössze nyolcvanöt kilométer a két hely közötti távolság. Amelyiknek van eszemője, kiesikéjét magával viszi. Az apróság a nyeregbőrben fekszik az édes

anyja előtt a ló vagy öszvér hátán. Ott szoptatja, ott altatja, ott rakja tisztába eseseemőjét az utazó anya.

Durazzóban, ahová uton volt megint a százados, európai ember előtt elképzelhetetlen a piszok. A sikátorszerű, szűk utcák egyuttal szemétdombjai a bensülöttneknek.

Arra a kérdésre, hogy miért nem kényszerítik a lakosságot a város tisztántartására, ezt felelte a százados:

— Az albánok barátaink, azért nagyon csinán kell velük bánnunk. Ha bármilyen munkára szoritánok őket, talán fel is lázadnának. Az ő szabadságukkal ellenkező a munka fogalma.

— Hát akkor miből élnek ezek a szerencsétlenek?

— A földet megművelik az asszonyok. Nem sok a művelhető föld az egész országban. A férfiak pedig pipálnak és csekélyszámu állatjaikat őrzik, ha nem hadakoznak egymás ellen. Most persze nyugton vannak, de amint mi kiteszük megint a lábunkat, akkor majd újból fellobog bennük minden szenvedély, ami felgyülemlett egymás ellen.

Később, hosszabb fegyvelem után azonban lehetne belőlük csinálni valamit, különösen ha sok vasutat építenének s ipartelepeket létesítenének. A nagyobb pénzforgalom hamar kivetkőztethetőket ősi állapotukból.

— Hogy boldogabbak lesznek-e? Az már persze más kérdés.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

Monarchiánk és a tengeri háboru.

Budapest, máj. 16. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata. Bécsből sürgönyzik:

Külgügyi kormányának jegyzőket intézett az udvarnál akreditált szövetséges és semleges államok nagyköveteihez s felsorolja azokat az eseteket, amikor ellenséges buvárhajók egyes gőzösöinkre figyelmeztetés nélkül rátámadtak. Legutóbb, e hó 12-iken a Narenta csatornában támadták meg több gőzösünket. Ezek közül a Dubrovnik gőzöst két torpedó találta s elsüllyedt. Több utas és hajóslegény odaveszett. Kormányunk ezt az eljárást előre megfontolt gyilkosságnak nevezi s ellene előren tiltakozik, egyben kéri a nagyköveteket, közöljék tiltakozásunkat kormányaikkal.

Az entente pénzügyi tanácskozásai.

Budapest, máj. 16. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése.

Szentpétervári jelentés szerint, Bark pénzügyminiszter Párisba s onnan Londonba megy, ahol Ribot francia pénzügyminiszterrel, Lord George-al és Mackennal, valamint amerikai pénzemberekkel pénzügyi tanácskozások lesznek.

Elesett reichsrathi képviselő.

Budapest, máj. 16. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése.

Mint Bécsből sürgönyzik, Görz tegnapi lövetésekor Pollauf reichsrathi képviselőt egy gránát teli találat érte, amely rögtön megölte.

A cinkotai rémeset.

Budapest, máj. 16. A „Torontál” eredeti távirata. Tegnap este 9 órakor a rendőrségen újból kihallgatták Nagy Jánost. Nagy azt állítja, hogy a nők közül,

akkor Kiss B. utazott juttat, csak Varga Katalint ismerte, aki többször volt Kiss Bélánál s azután egyszerre eltűnt. Nagy elmondotta még, hogy nagyon sok jó öltözött nő kereste föl Kiss Bélát, akinek keresete olyan gyöngye volt, hogy sokszor száraz kenyérrre is alig telt. Máskor meg volt pénze, akkor bement a fővárosba, nagyokat mulatott, míg ő éhezett. Mike Rózsával azért szakított, mert megtudta, hogy zsidó vőlegénye volt. Ismerte Komáromi Jánosné Smon Erzsit is, akiről Kiss Béla azt mondotta, hogy meghalt. Ennél többet Nagy János nem vallott. Kihallgatását ma délelőtt folytatják.

Közgazdaság.

A hadikölcsön

Nagybecsürek, május 16.

A hadikölcsön jegyzésére kitűzött határidő nyolc nap múlva már leteleik. Bár városunkban az eddig elért jegyzési eredmények arról tanuskodnak, hogy közönségünk az új hadikölcsön anyagi és erkölcsi fontosságától át van hatva, a jegyzők között még sok oly polgártársunk hiányzik, kitől méltán elvárható hogy a hadikölcsön szaporításához vagyoni viszonyaiknak megfelelő mérvben hozzájárulnak. Nem kételkedünk abban, hogy a nyolc nap alatt mindenki eleget tesz hazafiúi kötelességének. Ellenségeink karörömmel vennék ha a kölcsönök jegyzésének eredményéből erőnk lankadására következtethetnének.

Azért jegyezzen mindenki, ha még oly keveset, gondolja meg miszerint szerényösszgi jegyzésével is sietteti a békét, ezer és ezer harcban álló katona élete testi épsége biztosításához járult hozzá.

A vármegyei központi hitelszövetkezetről a tegnapi nap folyamában Kugler Klára és Heller Dávid 5—5000, Kozlovics Voin 1200, Czvetkov Isza, Graor Lázár és Meggyessy Lajos 5—500, Jung András 200, Mihajlov Iván, Bockel Fülöp, Momirszki Szava és Rimeser György 1—120, Varsányi Erzsébet 50 koronát jegyzett.

HIRDETÉSEK.

Mindennemű
Gummi hulladékot
legmagasabb napi áron
vásárol a
Magyar Ruggyantagár R. t.
Levélcim: Budapest, főpostafiók 206.

Hadimunkára
vakancskészítéshez

munkásokat jó fizetéssel felvesszünk.
Ugyancsak alkalmazunk férfi és női

szabászokat civilmunkára

Ajánlatok intézendők

Schiffer Adof Fiai

cipőgyárhoz Kercskemét.

A városi villammúnél egy irodaszolga

felvétetik. Az állás május 31-én, esetleg június 15-én töltendő be. A hivataloszolganak a házmesteri teendőkkel egybekötött munkálatokat is végeznie kell.

Jó családból való fiu

tanoncúl

felvétetik

Almásy Elek

könyvkereskedésében.

Eladó széna és here.

Nagybecskerek város közvetlen közelében 2 hold széna kaszáló idei termése és 1/4 hold here szabad kézből azonnal eladó.

Bővebbet

Piking Jabab ügynöknél
Martinuzzi utca 1. szám.

Hirdetéseket

jutányos árért kézzel a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Bútorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Gattmann Jakabné és fiai, Kültel

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Megyeház-utca, a m. kir. posta-
épülettel szemben.
Tóth József, Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Háló, kötéláru kereskedés:

Konkoly Róza I. és Testvérei, József Fő-
herceg-utca 5.

Kalapkészítő:

Andresz A., Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkórtár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Peri Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferencz József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyas, Otthon-söresarnok.
Tóth és Noriszán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál